

گفت وگو با رضا حاتمى وفا، سرپرست نویسندگان و تهیه کننده مشهدى سريال «دایى جان» به مناسبت پخش از شبکه نسیم و خراسان رضوى

فضای مشهد آماده سریال سازی نیست

الهام ظریفیان

گزارش روز

این روزها چند مجموعه نمایشی و تصویری از هنرمندان مشهدی در حال پخش از شبکه‌های رسانه ملی است. یکی از این آثار، سریال «دایی جان» است که از سی ام بهمن‌ماه روی آنتن شبکه‌های خراسان‌رضوی (ساعت۲۰) و نسیم (ساعت۱۱ ظهر) رفته است. اما آنچه این سریال را در مقایسه با دیگر برنامه‌های تلویزیون متفاوت می‌کند، رویکرد طنز آن است. این سریال درواقع یک برنامه آیتیمی با محوریت نقد اجتماعی است و به نقد فضای سیاسی موجود نیز می‌پردازد. دیگر ویژگی متمایز این سریال، مشهدی‌بودن همه عوامل آن است. رضا حاتمى وفا، فعال رسانه‌ای مشهدی و همکار سابق ما در روزنامه شهرآرا، تهیه‌کنندگی و سرپرستی نویسندگان این سریال را برعهده دارد. او که چند سالی است به‌صورت جدی در عرصه تولیدات چندرسانه‌ای با تمرکز بیشتر روی طنز و سرگرمی فعالیت می‌کند، ساخت برنامه‌های دیگری مانند طنز «بی‌بی‌سی فارسی»، «کافی‌شات» و «چی‌کتاب» را در کارنامه دارد. این هنرمند مشهدی از سه سال پیش گروه «ایده‌نگاری ثمر» را با اولویت تیم‌سازی در حوزه تولیدات رسانه‌ای در مشهد راه‌اندازی کرده است. این گروه سعی می‌کند از شم ژورنالیستی که در تولیدات سابقش داشته است، در تولید آثار تصویری نمایشی استفاده کند. به مناسبت پخش «دایی جان» از تلویزیون با این هنرمندگفت‌وگوی کوتاهی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

● چه شد که از کار روزنامه نگاری به سمت برنامه سازی و سریال سازی برای تلویزیون، آن هم در حوزه طنز و سرگرمی رفتید؟

مهم ترین دلیلش این بود که احساس کردم باید مخاطبمان را افزایش دهیم. گسترش مخاطب، نیازمند رفتن به سمت ادبیات مختلف ازجمله ادبیات نمایشی است. نمایش به عنوان یک فرم جذاب و پذیرفته شده برای مخاطب عمومی، این امکان را می‌دهد که با مخاطب بیشتری ارتباط بگیریم. ادبیات ژورنالیستی ادبیات تقیل‌تری در مقایسه با ادبیات نمایشی است و با اینکه آن کارها هم کارهای موفقی بودند، مخاطب کمتری داشتند. در این مسیر ما هنوز در ابتدای‌قرار داریم و داریم خیلی چیزها را آزمایش می‌کنیم.

● «دایی جان» ولی بیشتر یک کار آیتیمی است، چقدر می‌توان آن را در حوزه کارهای نمایشی قرار داد و چرا این فرم را انتخاب کردید؟

این یک برنامه آیتیمی متفاوت است.

کار آیتیمی یک فرم مغفول مانده در برنامه سازی است. از دهه۷۰که سریال‌های آیتیمی پرمخاطبی در تلویزیون تولید شدند، طرف داران خودشان را داشته‌اند. ما این فرم را انتخاب کردیم، چون حس کردیم الان با این فرم راحت‌تر می‌توانیم با مخاطب حرف بزنیم. از طرفی باتوجه به محدودیت‌های مالی مجبور بودیم برای شروع این فرم را انتخاب کنیم. همچنین باتوجه به سابقه فعالیت ما در فضای مجازی، با این نگاه که کاری انجام دهیم که پیوست فضای مجازی آن جدی‌تر باشد و در نتیجه کار بتواند در این فضا بهتر دیده شود، این قالب را انتخاب کردیم. درواقع این کار تلفیقی از نگاه ژورنالیستی ما با فرم نمایش است و سعی می‌کنیم همین را ادامه بدهیم.

● در این کار قصه چقدر محوریت دارد؟

به این معنا که در کل قسمت‌ها یک قصه را تعریف کنیم، نیست. ماسعی کردیم خرده روایت‌هایی را در کار بگنجانیم. تلاش کردیم در هر بخش یک حرف را بزنیم؛ درعین حال همه ایتیم‌ها یک انسجام کلی دارند. چون کار بیشتر ژورنالیستی است، به آن معنا وارد درام نمی‌شود و قصه واحدی ندارد. محوریت کار ما نقد

● الگوهایی هم داشتید؟ نمونه‌های ایده آلی که در ذهن شما در این فرم وجود داشتند و فکر می‌کنید روی این کار تأثیر گذاشته‌اند، چه مواردی بودند؟

قطعاً نمونه‌هایی بوده‌اند. از کارهای آیتیمی مهران مدیری که در دهه ۷۰ پرمخاطب بودند تا این اواخر و کارهای شهاب عباسی و حتی نمونه‌های خارجی، مجموعه‌های مختلفی را رصد کردیم و با ذهنیتی که خودمان داشتیم به «دایی جان» رسیدیم.

● باتوجه به اینکه می‌خواستیم در موضوعات سیاسی و انتخابیات حرف‌هایی بزنیم، ولی زمان زیادی نداشتیم، به این فرم رسیدیم.

● انتخاب اسم بر چه مبنایی بود؟ عنوان «دایی جان» آدم را یاد رمان «دایی جان ناپلئون» مرحوم ایرج پزشک‌زاد می‌اندازد که اتفاقاً آن کتاب هم نگاهی طنز به رویدادهای سیاسی و اجتماعی دارد. آیا سعی کردید از شخصیت دایی جان ناپلئون الهام بگیرید؟

نه، ربطی به آن کتاب ندارد. این را خیلی‌ها به عنوان

نقد به ما گفتند. ما ابتدا شخصیتی ایجاد کردیم که ویژگی‌های خاصی داشته باشد و به نقد اجتماع بپردازد. بعد برای اینکه جذاب‌تر شود، فکر کردیم یک خواهرزاده به‌کار اضافه کنیم و در نهایت به این اسم رسیدیم که برای مردم آشناست. شخصیت دایی جان در کار ما شخصیتی از جنس خود مردم است. در طراحی این شخصیت سعی کردیم پلتفرمی ایجاد کنیم که موضوعات و ایتیم‌های مختلفی بتواند روی آن سوار شود. در ۱۰ قسمتی که در فصل اول داریم می‌سازیم، بخشی از این طرفیت‌ها را استفاده کردیم و در فصل‌های بعدی بخش‌های دیگری از این شخصیت را می‌توانیم استفاده کنیم.

● انتخاب برای این فرم برای شما یک ضرورت بود یا اینکه می‌خواستید با این فرم یک جور تمرین برنامه سازی داشته باشید تا در ادامه به ساخت فیلم و سریال برسید؟ قطعاً برای رسیدن به جایی که بتوانیم فیلم و سریال بسازیم، باید مراحلی را طی کنیم. گروه ما تازه وارد این حوزه شده است و راه سختی در پیش دارد برای اینکه بخواهد سریال‌هایی را کار کند که قصه دارند. کاری که الان ساختیم، باتوجه به امکانات و برآورد مالی فعلی ما بوده است، ولی قابلیت این را دارد که ارتقا پیدا کند و روی آن کار شود. ترجیح ما این است که فعلاً در این حوزه بمانیم، جبر نیست، انتخاب ماست. گزینه‌های دیگری هم داشتیم، ولی باتوجه به سبک نویسندگان ما و علایق و توانمندی‌های بچه‌های گروه‌مان، فکر کردیم در این حوزه بهتر می‌توانیم کار کنیم. توجه ما به فضای مجازی و اینکه ما بیشتر فعال فضای مجازی بودیم هم در این انتخاب نقش داشته است.

● از ساعت پخش آن در شبکه نسیم چقدر رضایت دارید؟ فکر می‌نید اینکه در بکاس اصلی پخش و در ساعت پربیننده قرار نگرفته‌اید، به دلیل درجه‌گذاری روی کیفیت آن باشد یا اینکه همچنان که عده‌ای می‌گویند، داشتن رابطه در ساعت پخش خوب گرفتن مؤثر است؟

تراکم آنتن نزدیک انتخابات روی کار ما اثر گذاشت. داریم رابیزنی می‌کنیم که بتوانیم ساعت بهتری را برای ادامه کار بعد از انتخابات بگیریم. این کار از ابتدا به سفارش شبکه خراسان تهیه شده، بنابراین به سفارش شبکه نسیم نبوده است. شبکه نسیم برنامه ریزی خودش را برای آنتنش در این روزها داشته است. قبل از آن هم چون تولید ما عقب افتاد، وارد رابیزنی با شبکه‌ها نشده بودیم.

ما الان در فرایند تولید هستیم و یک روز زودتر قسمت‌ها را می‌رسانیم. این کمی رابیزنی‌های ما را مختل کرد و در نهایت توانستیم در آن ساعت از شبکه ملی پخش بگیریم. کار باید زودتر از این‌ها تولید می‌شد و برای آن رابیزنی صورت می‌گرفت، ولی کار فوری کلید خورد. درواقع ۲۵ دی قرار تولید «دایی جان» گذاشته شد و در یک ماه به آنتن رسید. امیدواریم در ادامه، اگر کار بازخورد خوبی داشته باشد، ساعت پخش بهتری از شبکه سراسری بگیریم.

● چقدر از هنرمندان مشه‌دی برای این کار استفاده کردید؟

همه عوامل مشهدی هستند. در کارگردانی، بازیگری، بازی گردانی و سایر عوامل از بچه‌های تئاتر مشهداستفاده کردیم.

● به نظر تان وضعیت ساخت آثار تصویری برای شبکه‌های سراسری تفاوتی با کارهای دیگر دارد؟ چرا کمتر از ظرفیت‌های هنرمندان مشه‌دی در این حوزه استفاده می‌شود؟

یکی از نیات مهم ما در تأسیس مؤسسه گروه «ثمر» این بود که بتوانیم در مشهد کار ملی انجام دهیم؛ بدون اینکه نیاز باشد دفتر و امکاناتمان را جمع کنیم و به تهران برویم. همین‌جا از ظرفیت مشهد اسم رسیدیم که برای مردم آشناست. شخصیت دایی جان در کار ما شخصیتی از جنس خود مردم است. در طراحی این شخصیت سعی کردیم پلتفرمی ایجاد کنیم که موضوعات و ایتیم‌های مختلفی بتواند روی آن سوار شود. در ۱۰ قسمتی که در فصل اول داریم می‌سازیم، بخشی از این ظرفیت‌ها را استفاده کردیم و در فصل‌های بعدی بخش‌های دیگری از این شخصیت را می‌توانیم استفاده کنیم.

● واکنش نشان دادن به موضوعات روز جامعه بسته نشود.

● از ساعت پخش آن در شبکه نسیم چقدر رضایت دارید؟ فکر می‌نید اینکه در بکاس اصلی پخش و در ساعت پربیننده قرار نگرفته‌اید، به دلیل درجه‌گذاری روی کیفیت آن باشد یا اینکه همچنان که عده‌ای می‌گویند، داشتن رابطه در ساعت پخش خوب گرفتن مؤثر است؟ تراکم آنتن نزدیک انتخابات روی کار ما اثر گذاشت. داریم رابیزنی می‌کنیم که بتوانیم ساعت بهتری را برای ادامه کار بعد از انتخابات بگیریم. این کار از ابتدا به سفارش شبکه خراسان تهیه شده، بنابراین به سفارش شبکه نسیم نبوده است. شبکه نسیم برنامه ریزی خودش را برای آنتنش در این روزها داشته است. قبل از آن هم چون تولید ما عقب افتاد، وارد رابیزنی با شبکه‌ها نشده بودیم.

ما الان در فرایند تولید هستیم و یک روز زودتر قسمت‌ها را می‌رسانیم. این کمی رابیزنی‌های ما را مختل کرد و در نهایت توانستیم در آن ساعت از شبکه ملی پخش بگیریم. کار باید زودتر از این‌ها تولید می‌شد و برای آن رابیزنی صورت می‌گرفت، ولی کار فوری کلید خورد. درواقع ۲۵ دی قرار تولید «دایی جان» گذاشته شد و در یک ماه به آنتن رسید. امیدواریم در ادامه، اگر کار بازخورد خوبی داشته باشد، ساعت پخش بهتری از شبکه سراسری بگیریم.

● چقدر از هنرمندان مشه‌دی برای این کار استفاده کردید؟

همه عوامل مشهدی هستند. در کارگردانی، بازیگری، بازی گردانی و سایر عوامل از بچه‌های تئاتر مشهداستفاده کردیم.

رکورد ۲۳ساله مخاطبان سینما شکسته شد

تعداد مخاطبان سینما برای سال آینده از مرز ۳۳ میلیون نفر عبور کند. اگر برای اکران نوروز امسال، کمدی «فسیل»، امید پرزنگ استقبال از سینماها بود، اکنون دست‌کم دو فیلم در نوروز ۱۴۰۳، واجد چنین شرایطی هستند. کمدی «تمساح خونی» و درام اجتماعی «بی‌بدن» می‌توانند با تشکیل یک دو قطبی قدرتمند، مخاطبان بسیاری را به سینماها بکشانند. این دو فیلم البته اهرم‌های کمکی خوبی مانند «پرویز خان» و «آپاراتچی» را دارند که آثار دست‌وپایسته‌ای در حوزه جذب مخاطب نیستند. نکته مهم بسته نوروز ۱۴۰۳ سینماها، مهندسی خوب اکران بوده است. اگر این مهندسی در بازه‌هایی مثل عیدفطر، تابستان، محرم و صفر، پاییز، بهمن و اسفند سال آینده لحاظ شود، بی‌شک تعداد مخاطبان سینما از مرز ۳۳ میلیون نفر عبور خواهند کرد. همچنین تقسیم مخاطب خوبی میان فیلم‌های بیشتری صورت خواهد گرفت تا آثار بیشتری به عنوان صد رنشینان جذب مخاطب سینمای ۱۴۰۳ مطرح شوند.

روی کاغذ، مهندسی خوبی برای تفویض موفقیت سینمای ایران در حالی به‌پیش‌از ۲۷ میلیون و ۵۰۰ هزار مخاطب رسیده که این میزان برای سال گذشته ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بوده است. بنابراین میزان مخاطبان امسال سینما نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشد ۱۰۰ درصدی را تا امروز تجربه کرده است. میزان مخاطبان سینما در سال ۱۴۰۱، ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بود. این آمار برای سال ۲۰۱۴، ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر است. اکنون و روی کاغذ، امیدواری‌های بسیاری وجود دارد تا

جذب مخاطب انبوه و گیشه خوبش. رکورد‌های دیگری را نیز به ثبت رسانده است. سینمای ایران موفق شد در روز سه شنبه ۲۳ آبان ۱۴۰۲، با جذب ۲۸۲ هزار مخاطب، پرمخاطب‌ترین روز چهار سال گذشته سینماها را رقم بزند؛ هرچند که احتمالاً این روز، پرمخاطب‌ترین روز یک دهه گذشته نیز به‌شمار می‌رود. سینمای ایران در حالی به‌پیش‌از ۲۷ میلیون و ۵۰۰ هزار مخاطب رسیده که این میزان برای سال گذشته ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بوده است. بنابراین میزان مخاطبان امسال سینما نسبت به مدت مشابه سال گذشته، رشد ۱۰۰ درصدی را تا امروز تجربه کرده است. میزان مخاطبان سینما در سال ۱۴۰۱، ۱۳ میلیون و ۷۰۰ هزار نفر بود. این آمار برای سال ۲۰۱۴، ۷ میلیون و ۲۰۰ هزار نفر است. اکنون و روی کاغذ، امیدواری‌های بسیاری وجود دارد تا

تماشاخانه

«ملودی‌های عامیانه» در صدر فروش تئاتر مشهد

آمار فروش نمایش‌های روی صحنه تئاتر در مشهد در هفته گذشته (از ۵ تا ۱۱ اسفند ۱۴۰۲) منتشر شد. به‌گزارش شهرآرانیوز، نمایش «ملودی‌های عامیانه» به‌کارگردانی کیوان صباغ‌زاده ۳۱۰۰ سانس، ۷ میلیارد و ۸۵۵ میلیون و ۹۰۰ هزار ریال فروخته است.

نمایش «ارکستر» به‌کارگردانی عرفان شیرنگی در ۱۴ سانس، یک میلیارد و ۱۵۶ میلیون و ۹۸۵ هزار ریال فروخته است. نمایش «گیاهمرد» به‌کارگردانی محمدخوش خلق در ۱۸ سانس، ۹۲۸ میلیون و ۴۴۰ هزار ریال فروخته است. نمایش «دروغ» به‌کارگردانی علیرضا اسدی در ۱۶ سانس، ۷۳۴ میلیون و ۱۶۰ هزار ریال فروخته است. نمایش «طیاره» به‌کارگردانی مهدی فرخنده در ۶ سانس، ۴۸۰ میلیون و ۸۰۰ هزار ریال فروخته است. نمایش «غرت غم زده» به‌کارگردانی محمد رضا چشمی در ۷ سانس، ۲۶۹ میلیون و ۲۳۸ هزار ریال فروخته است. در مجموع در هفته گذشته تئاتر مشهد با فروش ۱۲ هزار و ۴۵۳ بلیت در ۱۹۱ سانس، ۱۷ میلیارد و ۹۵۱ میلیون و ۳۹۲ هزار ریال فروخته است.

ایستگاه خبر

پرفروش‌ترین فیلم‌های استان در هفته گذشته

آمار پرفروش‌ترین فیلم‌ها در سینماهای خراسان‌رضوی در هفته گذشته (از ۵ تا ۱۱ اسفند ۱۴۰۲) منتشر شد. به‌گزارش شهرآرانیوز، فیلم سینمایی «هاوایی» به‌کارگردانی بهمن گودرزی با فروش ۱۵ هزار و ۳۵۰ بلیت در ۵۱۰ سانس، ۷ میلیارد و ۴۸۰ میلیون و ۶۵۰ هزار ریال فروخته است. فیلم سینمایی «هتل» به‌کارگردانی مسعود اطیابی با فروش ۹ هزار و ۹۱۳ بلیت در ۴۰۴ سانس، ۴۰ میلیارد و ۶۹۵ میلیون و ۹۰۰ هزار ریال فروخته است. فیلم سینمایی «ویلای ساحلی» به‌کارگردانی کیانوش عیاری با فروش ۵ هزار و ۳۱۶ بلیت در ۲۷۹ سانس، ۲ میلیارد و ۶۵۸ میلیون و ۳۵۰ هزار ریال فروخته است. فیلم سینمایی «فسیل» به‌کارگردانی کریم امینی با فروش ۴ هزار و ۹۲۴ بلیت در ۲۵۱ سانس، ۲ میلیارد و ۲۷۳ میلیون ریال فروخته است. فیلم سینمایی «ورود خروج ممنوع» به‌کارگردانی امیدآقایی با فروش ۳ هزار و ۶۸۵ بلیت در ۲۵۲ سانس، یک میلیارد و ۶۶۶ میلیون و ۵۰ هزار ریال فروخته است.

چارسوق هنر

فیلم‌سازی برای توجه بهتر به روابط انسانی

فیلم سینمایی «بدون قرار قبلی» با حضور بهروز شعبی، کارگردان این اثر، در دانشگاه مولتی‌مدیای مالزی در خلال برگزاری دومین جشنواره فیلم‌های ایرانی در مالزی، به‌نمایش درآمد. بهروز شعبی، فیلم‌ساز مشهدی، بعد از اکران فیلمش با تأکید بر ظرفیت‌های سینما برای گفت‌وگو و انتقال پیام‌های انسانی، بیان کرد: روابط انسانی برای من اهمیت دارد و در درام به پرداختن به روابط انسانی قائل هستم و باتوجه به جایگاه زنان و اینکه نمود زیبایی احساسات انسان را می‌توان در زنان یافت، زنان در آثار من جایگاهی ویژه دارند و معتقدم که قهرمان زن در قصه باعث عمق اثر و هم ذات‌پنداری بیشتر برای مخاطب می‌شود.

احتمال تغییراتی در «آپاراتچی» در اکران نوروزی

علی طاهر فر، کارگردان فیلم سینمایی «آپاراتچی»، از فیلم‌های رونمایی‌شده در جشنواره چهل و دوم فیلم فجر که به ترکیب فیلم‌های اکران نوروز ۱۴۰۳ راه‌پیدا کرده است، در گفت‌وگو با ایرنا درباره تغییرات احتمالی این فیلم برای اکران عمومی گفت: در روزهای نمایش فیلم در جشنواره فجر، بازخورد‌هایی درباره برخی سکانس‌ها و موقعیت‌ها داشتیم که دوست داریم با اصلاح آن‌ها کمک کنیم که فیلم بیشترین میزان مخاطب را از همه طیف‌های جامعه داشته باشد. از نظر زمانی هم فیلم کوتاه‌نمی‌شود و حتی این احتمال وجود دارد که یکی دو دقیقه به آن اضافه و زمان آن طولانی‌تر هم شود.

«لوتریا» در میشیکان رقابت می‌کند

فیلم سینمایی «لوتریا» ساخته علی عطشانی در بخش مسابقه بیست و یکمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم مرکزی میشیکان (CMIFF) به رقابت با آثار فیلم‌سازان سراسر جهان می‌پردازد. «لوتریا» تاکنون بیست‌از ده جایزه در بخش بهترین فیلم و بهترین کارگردانی جشنواره‌های مختلف بین‌المللی کسب کرده و در بیش از چهل جشنواره جهانی حضور داشته است. «لوتریا» بر اساس یک داستان واقعی سال گذشته در مکزیک فیلم‌برداری شده است.